

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบถึง (1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม ของเกษตรกรผู้ปลูกปทุมมาปลอดโรคเพื่อการส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่ (2) วิธีการปลูกปทุมมาของเกษตรกร (3) ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรในด้านวิธีการปลูกปทุมมาเพื่อการส่งออก รวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามจากตัวอย่างเกษตรกรผู้ปลูกปทุมมา จำนวน 163 คน ในอำเภอเมือง แม่ริม สันทราย แม่แตง พร้าว สะเมิง หางดง จอมทอง และเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จากประชากรทั้งสิ้น 276 คน แล้ววิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทางสังคมศาสตร์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 51 (50.89) ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการปลูกหัวพันธุ์ปทุมมาเฉลี่ย 4 ปี ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 60,000 บาทต่อปีต่อครอบครัว (รายได้เฉลี่ย 91,625 บาทต่อปีต่อครอบครัว) โดยส่วนใหญ่มีพื้นที่ในการปลูกปทุมมาน้อยกว่า 1 ไร่ต่อครอบครัว พันธุ์ที่นิยมเพื่อการส่งออกได้แก่พันธุ์ชมพูเชียงใหม่ ซึ่งปลูกมากในอำเภอสะเมิง พร้าว และแม่แตง ตามลำดับ

เกษตรกรได้ปฏิบัติตามขั้นตอนในการปลูกหัวพันธุ์ปทุมมาปลอดโรคเพื่อส่งออก จากทุกครั้งถึงน้อยครั้งตามลำดับ คือ 1) นำหัวพันธุ์ไปฝังให้แห้งในที่ที่อากาศถ่ายเทสะดวก 2) กำจัดวัชพืชราก่อนปลูกเป็นเวลา 3 เดือน โดยการไถดิน และฝังดินให้แห้ง ซึ่งได้ปฏิบัติทุกครั้ง 3) นำหัวพันธุ์ไปแช่น้ำยา เพื่อกำจัดศัตรูพืชที่ปนเปื้อนหัวพันธุ์ 4) คัดเลือกหัวพันธุ์ที่สมบูรณ์แข็งแรงเพื่อนำไปปลูก 5) ระวังวัชพืชราก่อนการขุดหัวพันธุ์ เพื่อไม่ให้รากและคัมอาหารเสียหาย 6) ใช้น้ำฉีดหัวพันธุ์ เพื่อล้างดิน ออกจากหัวพันธุ์ทั้งหมด 7) นำหัวพันธุ์ไปจุ่มยาฆ่าเชื้อ แล้วจึงนำไปฝังบนตะแกรงในที่ร่ม ที่มีการระบายอากาศดี อย่างน้อย 2 สัปดาห์ 8) ทำความสะอาดเครื่องมือที่ใช้ในการคัดบรรจุ 9) เลือกสถานที่ที่ไม่เคยปลูกพืชที่เป็นโรคเหี่ยวมาก่อน เพื่อปลูกหัวพันธุ์ 10) รื้อถอนดินและทำลายพื้นที่ หากพบต้นปทุมมาที่เป็นโรคเหี่ยว 11) เก็บตัวอย่างดิน เพื่อส่งวิเคราะห์ความเป็นกรดเป็นด่างของดินเมื่อเลือกพื้นที่ปลูกได้แล้ว ซึ่งได้ปฏิบัติบ่อยครั้ง 12) รดน้ำในแปลง เพื่อให้ดินอ่อนตัวและง่ายต่อการขุดก่อนขุดหัวพันธุ์ 1-2 วัน และ 13) นำปุ๋ยหมักกับปุ๋ยคอกไปรองก้นหลุมด้วยก่อนปลูก ซึ่งได้ปฏิบัติพอสมควร 14) รดน้ำวันละ 1 ครั้ง ในช่วงเช้า เพื่อให้ดินมีความชุ่มชื้นเพียงพอ ซึ่งได้ปฏิบัติบ่อยครั้ง เกษตรกรผู้ปลูกปทุมมา มีปัญหาเกี่ยวกับราคาและคุณภาพของหัวพันธุ์ปทุมมาในท้องตลาดและสถานที่จำหน่ายหัวพันธุ์ รวมทั้งความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เกี่ยวกับการปลูกปทุมมาเพื่อให้ได้ปทุมมาที่มีคุณภาพ มีอุปสรรคที่พบได้แก่โรคของหัวพันธุ์

ABSTRACT

TE 149844

The objectives of this research were to investigate (1) personal and socio-economic status of the farmers producing disease-free Curcuma for export in Chiang Mai, (2) their planting methods of Curcuma, and (3) their problems and obstacles concerning producing Curcuma for export. The data were collected by questionnaires from 163 samples out of 276 farmers producing Curcuma for export living in Muang, Mae Rim, San Sai, Mae Taeng, Phrao, Samerng, Hang Dong, Jom Thong, and Chiang Dao districts, Chiang Mai province, and analyzed by the Statistical Package for the Social Sciences program.

The findings revealed that most farmers were males with average age of 51 (50.89) years. Most of them had finished a primary school, planted Curcuma for an average of 4 years, and had income lower than 60,000 baht per year (average income 91,625 baht) and the farm size smaller than 1 rai. Chiang Mai Pink was the most popular variety for export, the production of which was high in Samerng, Phrao, and Mae Taeng districts.

The following recommended procedures for production of disease-free Curcuma were practised, ranking from always to seldom : 1) storing the air-dried corms in a well ventilated area, 2) getting rid of weeds 3 months before planting by tillage, 3) soaking the corms in chemicals to eradicate pest, 4) selecting healthy corms for planting, 5) careful harvest, 6) splashing water to clean the corms, 7) treating the corms with a chemical and storing indoor on a well ventilated screen for at least 2 weeks, 8) cleaning packaging equipment before packing, 9) selecting disease-free planting areas, 10) getting rid of plants with wilt immediately when found, 11) taking soil samples for analysis, 12) watering the beds 1-2 days before harvesting, 13) supplying the pit with manure before planting, and 14) daily watering in the morning.

Problems and obstacles encountered by the farmers were prices, quality and marketing of the corms. They needed more training in Curcuma production by extension workers to obtain better quality produce. The obstacle found was disease of the corms.